

Państwa jako suwerenne podmioty prawa międzynarodowego i ich oficjalni przedstawiciele prowadzą między sobą obrót pisemny, który określa się mianem korespondencji dyplomatycznej.

Pisma wymieniane w takim obrocie są aktami oficjalnymi, służą rozwojowi i wypełnieniu treścią stosunków dyplomatycznych pomiędzy dwoma państwami

i mają wartość dokumentów prawnie wiążących, gdyż zawiadamiają o decyzjach podjętych przez państwa lub o związaniu się przez nie nowymi zobowiązaniami międzynarodowymi.

Pisma sporządzone w takim obrocie muszą jednoznacznie potwierdzać autorstwo ich nadawcy i udowodniać prawdziwość przekazu.

Oznacza to w konsekwencji, że korespondencja dyplomatyczna może być prowadzona wyłącznie przez uprawnionych przedstawicieli państwa oraz jego właściwych instytucji.

Ponieważ obejmuje swoim zakresem całokształt stosunków dwustronnych lub wielostronnych państwa, zatem osoby, które ją sporządzają, muszą być upoważnione do reprezentowania państwa na zewnątrz.

Zarówno międzynarodowe prawo zwyczajowe,
jak i Konwencja wiedeńska o prawie traktatów z 1969 roku
uznają, że prawo do reprezentowania państwa
bez konieczności przedstawienia odpowiednich pełnomocnictw
przysługuje wyłącznie głowom państw, szefom rządów
i ministrom spraw zagranicznych (art. 7).

Te trzy kategorie przedstawicieli państwa są jedynymi
upoważnionymi do wymiany korespondencji dyplomatycznej,
którą przygotowuje dla nich i prowadzi
w ich imieniu Protokół Dyplomatyczny.

Pisma, które kierują do swych odpowiedników,
mogą dotyczyć wszystkich aspektów stosunków łączących ich państwa.

Natomiast wszelkie inne osoby muszą być upoważnione pisemnym pełnomocnictwem osób uprawnionych, czyli przedstawione lub uwierzytelnione władzom obcego państwa ich dokumentem autentycznym.

Ten typ pisma stanowi również istotną część korespondencji dyplomatycznej, nie przygotowuje go jednak w warunkach polskich Protokół Dyplomatyczny, lecz Departament Prawno-Traktatowy Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Pełnomocnictwa pozwalają na reprezentowanie państwa (jednorazowe i/lub stałe), na uczestnictwo w konferencjach międzynarodowych, na podejmowanie w imieniu państwa zobowiązań zagranicznych przez negocjowanie i podpisywanie umów.

Odstępstwo od zasady ich całość korespondencji między państwami i ich organami prowadzą głowy państw, premierzy i ministrowie spraw zagranicznych przyjęto wobec korespondencji prowadzonej przez konsulów ze względu na potrzebę umożliwienia im skutecznego sprawowania opieki nad obywatelami własnego kraju przebywającymi na terenie państwa urzędowania.

Z tego tytułu muszą oni kontaktować się z innymi przedstawicielami państwa urzędowania:

władzami sądowymi, policyjnymi, administracyjnymi, celnymi, podatkowymi, więziennymi, szpitalnymi itd.

Zgoda państwa przyjmującego na ustanowienie konsula, określana mianem exequatur, jest w istocie zezwoleniem jego ministra spraw zagranicznych na utrzymywanie przez konsula bezpośrednich kontaktów i prowadzenie korespondencji z tymi władzami.

Rodzaje korespondencji dyplomatycznej

1. Listy uroczyste

Podpisane przez głowę państwa i adresowane do głowy innego państwa z okazji ważnego wydarzenia (wyboru na stanowisko, jubileuszu pełnienia funkcji itp.), pisane są na wysokogatunkowym papierze dużego formatu zaopatrzone wielką tłoczoną pieczęcią państwową.

Czasami, o ile dotyczą stosunków międzypaństwowych, kontrasygnowane są przez ministra spraw zagranicznych.

Mogą one służyć zawiadomieniu o objęciu funkcji przez nowo wybranego prezydenta lub uwierzytelnieniu przedstawiciela dyplomatycznego (np. listy uwierzytelniające ambasadora).

Listy uwierzytelniające

ALEKSANDER KWAŚNIEWSKI
PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
do
JEGO EKSCLENCJI
PANA ENRIQUE BOLANOS GEYER
PREZYDENTA REPUBLIKI NIKARAGUI

Panie Prezydencie,

Pragnąc utrzymać i stale rozwijać stosunki przyjaźni, szczęśliwie istniejące między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Nikaragui, postanowiłem akredytować Pana Andrzeja BRAITERA w charakterze Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego przy Waszej Ekscelencji.

Zalety osobiste i zasługi Pana Andrzeja Braitera są dla mnie rękojmią, że pełniąc swą wysoką misję, nie zaniedba on niczego, by przyczynić się do umocnienia więzów przyjaźni między naszymi krajami.

W tym przeświadczeniu proszę Waszą Ekscelencję, aby zechciał przyjąć go życzliwie i okazać całkowitą wiarę i ufność wszelkim oświadczeniom, jakie będzie miał zaszczyt złożyć Mu w Imieniu Prezydenta i Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, a szczególnie gdy zapewni Go o moim wysokim poważaniu oraz o życzeniach szczęścia osobistego dla Waszej Ekscelencji i pomyślności dla narodu Republiki Nikaragui.

W Warszawie, dnia 6 lutego 2005 roku

(-) Aleksander KWAŚNIEWSKI

Listy uwierzytelniające

ALEKSANDER KWAŚNIEWSKI
PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
do
JEGO EKSCLENCJI PANA KOFI ANNANA
SEKRETARZA GENERALNEGO
ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH

Panie Sekretarzu Generalny,

Mam zaszczyt poinformować Waszą Ekscelencję, że mianowałem Pana Zdzisława RAPACKIEGO Ambasadorem Nadzwyczajnym i Pełnomocnym - Stałym Przedstawicielem Rzeczypospolitej Polskiej przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie.

Pan Zdzisław Rapacki będzie równocześnie reprezentował Polskę przy innych organizacjach międzynarodowych mających swoje siedziby w Genewie.

Proszę Pana, aby zechciał udzielać mu wszelkiej pomocy i ułatwień niezbędnych w pełnieniu jego misji.

Korzystam ze sposobności, aby złożyć Waszej Ekscelencji zapewnienia o moim wysokim poważaniu.

W Warszawie, dnia 6 lutego 2005 roku

(-) Aleksander KWAŚNIEWSKI

Włodzimierz CIMOSZEWICZ
MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH

Listy odwołujące

ALEKSANDER KWAŚNIEWSKI
PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
do
JEGO EKSCELENCJI
PANA HAMIDA KARZAI
PREZYDENTA ISLAMSKIEJ REPUBLIKI AFGANISTANU

Panie Prezydencie,

Mam zaszczyt powiadomić Waszą Ekscelencję, że uznałem za konieczne odwołać Pana Tomasza KOZŁOWSKIEGO, który pełnił przy Waszej Ekscelencji misję w charakterze Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego.

W przeświadczeniu, że Pan Tomasz Kozłowski zdołał w czasie pełnienia swych obowiązków przyczynić się do zacieśnienia stosunków przyjaźni, szczęśliwie istniejących między Rzeczpospolitą Polską i Islamską Republiką Afganistanu, pragnę wyrazić podziękowanie za wszystkie oznaki zyczliwości okazane mu w toku jego misji i proszę Waszą Ekscelencję o przyjęcie zapewnienia o moim wysokim poważaniu oraz życzeń szczęścia osobistego dla Waszej Ekscelencji i pomyślności dla narodu Islamskiej Republiki Afganistanu.

W Warszawie, dnia 6 lutego 2005 roku

(-) Aleksander KWAŚNIEWSKI

Adam Daniel ROTFELD
MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH

Listy uwierzytelniające

ALEKSANDER KWAŚNIEWSKI
PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
do
JEGO EKSCLENCJI
PANA JORGE BATTLE
PREZYDENTA WSCHODNIEJ REPUBLIKI URUGWAJU

Panie Prezydencie,

Pragnąc uczcić tak uroczysty dla Wschodniej Republiki Urugwaju akt objęcia wysokiego urzędu Prezydenta Wschodniej Republiki Urugwaju przez Jego Ekszelencję Pana Tabare Ramóna Vazqueza Rosasa, postanowiłem akredytować przy Waszej Ekszelencji, w celu reprezentowania mnie na uroczystościach, jakie odbędą się z tej okazji, Misję Specjalną w osobie Pana Andrzeja Załuckiego, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej jako Specjalnego Wysłannika Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

W nadziei, że ta Misja Specjalna przyczyni się do dalszego zacieśnienia więzów przyjaźni, szczęśliwie istniejących między Rzeczpospolitą Polską i Wschodnią Republiką Urugwaju, przesyłam Waszej Ekszelencji wyrazy mojego wysokiego poważania oraz życzenia pomyślności dla obywateli Wschodniej Republiki Urugwaju.

W Warszawie, dnia 6 lutego 2005 roku

(-) Aleksander KWAŚNIEWSKI

Adam Daniel ROTFELD
MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH

2. Listy gabinetowe

Stosuje się w przypadkach oficjalnych ale nie uroczystych.

Tytulatura może być w wersji skróconej,
stosowana jest mniejsza pieczęć państwowa.

Kontrasygnata ministra spraw zagranicznych nie jest regułą.

Listy stosowane są dla przedstawienia jakiegoś problemu politycznego, zajęcia osobistego stanowiska wobec wydarzeń, przekazania lub przyjęcia zaproszenia, podziękowania za otrzymane gratulacje lub życzenia

3. Patenty i orędzia

Nie mają określonego adresata, kierowane są *urbi et orbi* („miastu i światu” czyli „do wszystkich i każdego”).

Do nich zalicza się tzw. listy komisyjne o mianowaniu konsula, które nie są bezpośrednio adresowane i przekazywane są notą do MSZ.

Orędzie stanowi na ogół publiczne zajęcie stanowiska wobec znaczącego wydarzenia lub publiczne poinformowanie o wydarzeniu.

Jest ono adresowane do ogółu

Listy komisyjne

MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WIADOMYM CZYNI, że uznając za słuszne i pożyteczne w interesie utrzymania i rozwoju stosunków przyjaźni, istniejących między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Włoską, mianowanie i ustanowienie Pana Adama SZYMCZYKA Konsulem Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Mediolanie, z jurysdykcją na następujące prowincje: Alessandria, Aosta, Asti, Belluno, Bergamo, Bolonia, Bolzano, Brescia, Como, Cremona, Cuneo, Ferrara, Forli, Genova, Gorizia, Imperia, La Spezia, Mantua, Mediolan, Modena, Novara, Padwa, Parma, Pavia, Piacenza, Pordenone, Ravenna, Reggio Emilia, Rovigo, Savona, Sondrio, Turyn, Trento, Treviso, Trieste, Udine, Varese, Vercelli, Wenecja, Weronia i Vicenza,

z tych względów i w tym celu postanawia niniejszym mianować go i ustanowić w tym urzędzie i prosi wszystkich tych, których to dotyczy, a w szczególności Władze Kraju, w którym powołany jest przebywać, by darzono go życzliwością i zaufaniem potrzebnym przy wykonywaniu jego czynności oraz zarządza obywatelom polskim okazywanie mu szacunku i posłuszeństwa, należnych na mocy obowiązujących praw i przepisów.

Na dowód czego niniejsze Listy zostały podpisane i opatrzone pieczęcią Ministra Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dnia 25 maja 2004 roku

(-) Włodzimierz CIMOSZEWICZ

Exequatur

**MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

WIADOMYM CZYNI, że otrzymawszy Listy Komisyjne, wystawione w Mińsku dnia 4 czerwca 2004 roku, którymi Jego Ekszelencja Pan Minister Spraw Zagranicznych Republiki Białorusi mianował i ustanowił Pana Aliaksandra KONCKIEGO jako Konsula Republiki Białorusi na obszar województw lubelskiego i podkarpackiego, z siedzibą w Białej Podlaskiej,

uznał i uznaje Pana Aliaksandra Konckiego w charakterze Konsula Republiki Białorusi w Białej Podlaskiej, z jurysdykcją na wyżej określony okręg konsularny. Jego Listom Komisyjnym udziela EXEQUATUR, polecając zarazem Władzom Polskim okazywanie Mu należnych względów i wszelkiej pomocy niezbędnej przy pełnieniu Jego obowiązków.

W Warszawie, dnia 6 czerwca 2004 roku

(-) Włodzimierz CIMOSZEWICZ

Listy komisyjne

MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WIADOMYM CZYNI, te uznając za słuszne i pożyteczne w interesie utrzymania i rozwoju stosunków przyjaźni istniejących między Rzeczpospolitą Polską i Stanami Zjednoczonymi Ameryki, mianowanie i ustanowienie Pana Marka DOLLARA Konsulem Honorowym Rzeczypospolitej Polskiej w Oxfordzie, z jurysdykcją na terytorium stanu Ohio,

z tych względów i w tym celu postanawia niniejszym mianować go i ustanowić w tym urzędzie i prosi wszystkich tych, których to dotyczy, a w szczególności Władze Kraju, w którym powołany jest przebywać, by darzono go zyczliwością i zaufaniem potrzebnym przy wykonywaniu jego czynności oraz zarządza obywatelom polskim okazywanie mu szacunku i posłuszeństwa, należnych na mocy obowiązujących praw i przepisów.

Na dowód czego niniejsze Listy zostały podpisane i opatrzone pieczęcią Ministra Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dnia 6 listopada 2004 roku

(-) Włodzimierz CIMOSZEWICZ

4. Listy odręczne

Nie koniecznie są pisane własnoręcznie przez głowę państwa.
Własnoręczne pismo ogranicza się do odezwy i końcowych słów formuły grzecznościowej.

Listy takie są mniej oficjalne i bardziej osobiste.
Wykorzystywane są dla przedstawienia nieoficjalnego stanowiska lub poglądu na dana sprawę.

Mogą być także formą nieoficjalnej interwencji.

5. Nota osobista

Forma stosowana przez ambasadorów w korespondencji z ministrem w sprawach większej wagi lub w okolicznościach uroczystych.

Redagowana jest w pierwszej osobie i podpisana.

Tekst noty powinien być odpowiednio rozmieszczony.

Najczęściej pisana jest na blankietach osobistych, z nadrukiem (Ambasador RP, Minister Spraw Zagranicznych RP), adresowana jest osobiście i zawiera datę.

Nie stosuje się pieczęci.

Nota osobista ma często charakter listu osobistego.

Pismo dyplomatyczne mające cechy noty osobistej jest także stosowane w kontaktach handlowych, między oficjalnymi przedstawicielami dwu państw, przy zawieraniu porozumienia czy uzgadnianiu jego szczegółów.

Posiada zazwyczaj charakter poufny, a zawarte w nim porozumienia mają charakter wiążący dla obu stron.

6. Nota oficjalna (werbalna)

Jest najczęściej stosowana w korespondencji ambasady z MSZ i innymi ambasadami. Zredagowana jest w trzeciej osobie, na tzw. notowym papierze.

Nota werbalna nie zawiera odezwy i nie jest podpisywana, zawiera natomiast miejsce i datę wystawienia.

Nota werbalna jest stosowana zarówno w sprawach ważnych, nawet zasadniczych (np. protest ambasady wobec dyskryminacji), jak i w bieżących sprawach rutynowych (powiadomienie o przybyciu na placówkę nowego dyplomaty, prośba o zarejestrowanie samochodu, wydanie zwolnienia celnego na wwożone mienie przesiedlenia itp.).

Przekazuje się ją wraz z kopią, na której może być parafa.

Do sporządzania not werbalnych służy specjalny papier, zwany notowym.

W praktyce polskiej jest to biały papier kredowy formatu A4 z wytłoczonym u góry pośrodku godłem Rzeczypospolitej.

Takiego papieru używa Ministerstwo Spraw Zagranicznych i wszystkie polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne.

Notę werbalną rozpoczyna się, w miarę możliwości, kilka centymetrów poniżej górnej krawędzi pierwszej strony nagłówkiem będącym tytułem pisma (Nota werbalna) lub bezpośrednio jej tekstem.

Jest on zawsze standardowy i zaczyna się w każdym przypadku identycznie od słów: „Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej przesyła wyrazy szacunku Protokołowi Dyplomatycznemu Ministerstwa Spraw Zagranicznych X i ma zaszczyt (poinformować, przekazać, przesłać, zaproponować...)” lub „Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej przesyła wyrazy szacunku Ambasadzie Y i ma zaszczyt (poinformować, przekazać, przesłać, zaproponować...)”, po czym następuje właściwa treść.

Notę zamyka standardowo formuła: „Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej korzysta z okazji, aby ponowić Protokołowi Dyplomatycznemu Ministerstwa Spraw Zagranicznych X wyrazy wysokiego/głębokiego poważania” lub „Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej korzysta z okazji, aby ponowić Ambasadzie Y wyrazy wysokiego/głębokiego poważania.”

W sytuacji, gdy nota ma służyć przekazaniu treści nieprzyjaznej
lub wyrażać niezadowolenie,
kurtuazyjne formuły rozpoczynające i kończące jej tekst
mogą być ograniczone do minimum lub nawet zostać całkowicie pominięte.

Dotyczy to głównie not protestacyjnych,
ultimatum przekazanego w formie noty
i not w sprawie zerwania lub zawieszenia stosunków.

Kilka wierszy poniżej tekstu umieszcza się po lewej stronie miejsce i datę wystawienia noty, a jeszcze niżej jej adresata, którego określa się jedynie nazwą „Ambasada Y w Warszawie”, „Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa” („Protokół Dyplomatyczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa”).

Noty werbalnej nie podpisuje się, jedynie po ostatnim słowie tekstu składa swoją parafę, czyli skrót podpisu albo inicjały, ambasador, wyższy funkcjonariusz ambasady lub wysoki urzędnik ministerstwa. Parafa jest elementem autentyfikacji noty i potwierdzenia wiarygodności tekstu, dlatego wiele ministerstw poleca przesłanie sobie wzorów paraf upoważnionych dyplomatów.

Notę opatruje się odciskiem tuszowym pieczęci ambasady lub ministerstwa najczęściej dużej okrągłej z godłem.

Każda nota traktowana jest jako pilna i wymaga odpowiedzi.

Jeżeli z jakiś przyczyn nie można sprawy załatwić w trybie pilnym należy pilnie poinformować nadawcę.

Forma odpowiedzi powinna być dostosowana do formy otrzymanego pisma, czyli na notę werbalną należy odpowiedzieć notą werbalną, na notę osobistą - notą osobistą

Notę można:

przyjąć

odrzuć

zwrócić

nie przyjąć

zignorować

W przypadku odrzucenia po uprzednim odpowiednim przytoczeniu kontrargumentów stosuje się formułę np: „Ministerstwo Spraw Zagranicznych kategorycznie odrzuca protest Ambasady X jako bezzasadny”

Nota werbalna

PD 100-5-04 Aus.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej przesyła wyrazy szacunku Ambasadzie Republiki Austrii w Warszawie i – w nawiązaniu do Jej Noty numer ZL. PE 155/1/04 z dnia 29 września 2004 roku – ma zaszczyt powiadomić, że władze Rzeczypospolitej Polskiej udzieliły agrément Panu dr Alfredowi Langle jako Ambasadorowi Nadzwyczajnemu i Pełnomocnemu Republiki Austrii w Rzeczypospolitej Polskiej.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej korzysta z okazji, by ponowić Ambasadzie Republiki Austrii wyrazy wysokiego poważania.

Warszawa, dnia 6 listopada 2004 roku

Ambasada
Republiki Austrii
w WARSZAWIE

Nota werbalna

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE
AMBASADA REPUBLIKI SŁOWENII

Nr 104/2006

Ambasada Republiki Słowenii w Rzeczypospolitej Polskiej przesyła wyrazy szacunku Protokołowi Dyplomatycznemu Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej i ma zaszczyt prosić o wydanie zezwolenia na przelot samolotu specjalnego zgodnie z danymi określonymi w formularzu zgłoszeniowym i załączniku.

Informacje o numerze zezwolenia prosimy przekazać telefonicznie bądź faksem.

Ambasada Republiki Słowenii w Rzeczypospolitej Polskiej korzysta z okazji, aby ponowić Protokołowi Dyplomatycznemu Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej wyrazy wysokiego poważania.

Warszawa, 15 maja 2006

Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Warszawa

Nota werbalna

Warszawa, 28 kwietnia 2005

No. 007/2005

Ambasada Stanów Zjednoczonych Ameryki przesyła wyrazy szacunku Ministerstwu Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej i ma zaszczyt zawiadomić Ministerstwo, że Ambasador Victor Ashe będzie nieobecny w Polsce od piątku 29 kwietnia 2005 r. do wtorku 3 maja 2005 r. Podczas jego nieobecności Pan Cameron Munter, Radaca-Minister, będzie pełnił funkcję Charge d'Affaires ad interim.

Ambasada Stanów Zjednoczonych Ameryki korzysta z okazji, by ponowić Ministerstwu Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej wyrazy najwyższego szacunku.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Rzeczypospolitej Polskiej
Warszawa

Nota werbalna przesyłowa

PD 100-4-04 Est./100-5-04 Est.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej przesyła wyrazy szacunku Ambasadzie Republiki Estońskiej w Warszawie i - w nawiązaniu do Noty Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Estońskiej numer 9.1/14703 z dnia 10 listopada 2004 roku - ma zaszczyt przesłać Exequatur udzielone Panu Robertowi KORNECKIEMU, Konsulowi Honorowemu Republiki Estońskiej w Szczecinie, oraz Panu Michałowi IWASZKIEWICZOWI, Konsulowi Honorowemu Republiki Estońskiej w Poznaniu.

Jednocześnie Ministerstwo zwraca nadesłane oryginały Listów Komisyjnych Panów Roberta Korneckiego i Michała Iwaszkiewicza.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej korzysta z okazji, by ponowić Ambasadzie Republiki Estońskiej wyrazy wysokiego poważania.

Warszawa, dnia 10 stycznia 2005 roku

Ambasada
Republiki Estońskiej
w WARSZAWIE

7. Nota okólna

Wysyłana jest przez MSZ do wszystkich misji dyplomatycznych w danej stolicy celem poinformowania ich, lub za ich pośrednictwem ich rządów, o jakimś fakcie lub stanowisku zajęтым w określonej sprawie (np. o nominacjach w rządzie lub MSZ, w celu podania miejsca i czasu składania życzeń albo kondolencji itp.). Noty okólne adresowane do wszystkich misji dyplomatycznych w danej stolicy wysyłają także placówki dyplomatyczne informując o wyjeździe szefa placówki, zmianach w składzie personalnym placówki, zmianie adresu, godzin urzędowania itp.

Podobnie jak nota werbalna jest ona redagowana w trzeciej osobie, zawiera formy grzecznościowe, nie jest podpisywana a jedynie parafowana oraz posiada pieczęć.

Nota okólna

PD 113-5-06 Og./284/05

NOTA OKÓLNA

Protokół Dyplomatyczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej przesyła wyrazy szacunku Paniom i Panom Szefom Przedstawicielstw Dyplomatycznych akredytowanym w Polsce i ma zaszczyt podać do wiadomości, że z okazji Święta Narodowego Trzeciego Maja odbędą się we wtorek, 3 maja 2005 roku następujące uroczystości:

a) **godzina 12.00** - uroczysta odprawa wart przed Grobem Nieznanego Żołnierza. Do udziału w tej uroczystości zaprasza się Panie i Panów Szefów Przedstawicielstw Dyplomatycznych na trybunę „A 1” przy Grobie Nieznanego Żołnierza.

Prosi się o przybycie **do godziny 11.40**.

W imieniu całego Korpusu Dyplomatycznego zostanie złożony jeden wieniec.

b) **godzina 13.30** - przyjęcie bufetowe w ogrodach Pałacu Prezydenckiego wydane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Pana Aleksandra Kwaśniewskiego z Małżonką dla Pań i Panów Szefów Przedstawicielstw Dyplomatycznych i ich Współmałżonków.

Protokół Dyplomatyczny uprzejmie prosi Panie i Panów Szefów Przedstawicielstw Dyplomatycznych o potwierdzenie udziału we wspomnianych uroczystościach w formie pisemnej **do dnia 25 kwietnia 2005 roku (poniedziałek), do godziny 16.00 (fax 6283828)**.

Zaproszenia na wyżej wymienione uroczystości będą do odbioru w Wydziale Protokolarnym Protokołu Dyplomatycznego, pok. 184, w **dniach 27-29 kwietnia br. w godzinach 10.00-14.00**.

Protokół Dyplomatyczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej korzysta z okazji, by ponowić Paniom i Panom Szefom Przedstawicielstw Dyplomatycznych akredytowanym w Polsce wyrazy wysokiego poważania.

Warszawa, dnia 20 kwietnia 2005 roku

Ich Ekszelencje
Panie i Panowie Szefowie
Przedstawicielstw Dyplomatycznych
akredytowani w Polsce

Nota okólna

PD 221 0-1-05/Słowen./265/05

NOTA OKÓLNA

Protokół Dyplomatyczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej przesyła wyrazy szacunku Ich Ekszelencjom Paniom i Panom Szefom Przedstawicielstw Dyplomatycznych akredytowanym w Warszawie i ma zaszczyt podać do wiadomości, że w środę, 13 kwietnia 2005 roku rozpoczyna wizytę oficjalną w Polsce **Prezydent Republiki Słowenii, Jego Ekszelencja Pan Janez Drnovšek**.

Panie i Panowie Szefowie Przedstawicielstw Dyplomatycznych pragnący wziąć udział w ceremonii uroczystego powitania Pana Prezydenta proszeni są o przybycie na dziedziniec **Pałacu Prezydenckiego (ul. Krakowskie Przedmieście 48) w środę, 13 kwietnia 2005 roku, do godziny 14.40.**

Prezydent Republiki Słowenii zakończy swą wizytę w Polsce 14 kwietnia br.

Protokół Dyplomatyczny uprzejmie prosi Panie i Panów Szefów Przedstawicielstw Dyplomatycznych o telefoniczne potwierdzenie udziału w ceremonii powitania **do dnia 12 kwietnia 2005 roku (wtorek), do godziny 16.00 (telefony: 628 21 51, 523 96 67, 523 93 58)**, a także o informację telefoniczną w przypadku niemożności przybycia na wspomnianą uroczystość.

Protokół Dyplomatyczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej korzysta z okazji, by ponowić Ich Ekszelencjom Paniom i Panom Szefom Przedstawicielstw Dyplomatycznych akredytowanym w Warszawie wyrazy wysokiego poważania.

Warszawa, dnia 5 kwietnia 2005 roku

Ich Ekszelencje
Panie i Panowie Szefowie
Przedstawicielstw Dyplomatycznych
w Warszawie

8. Nota zbiorowa

Na ogół wysyłana jest łącznie przez przedstawicieli kilku państw celem przedstawienia ich wspólnego stanowiska w określonej sprawie.

Sporządzona w jednym egzemplarzu w układzie analogicznym jak nota osobista lecz podpisana przez wszystkich współautorów.

Jest ona wręczana adresatowi, np. ministrowi lub zastępcy, przez wszystkich współautorów, lub w ich imieniu przez dziekana Korpusu Dyplomatycznego.

9. Nota identyczna

Jest analogiczna do noty zbiorowej, ma jednak mniej uroczysty charakter i każda ambasada wysyła ją oddzielnie we własnym imieniu. Noty wysyłane są równocześnie i dotyczą tej samej sprawy, wobec której zajmuje się wspólne stanowisko (np. sprawa bezpieczeństwa dyplomatów w danym kraju)

10. Memorandum

Jest to pismo dyplomatyczne służące do przedstawienia stanowiska w sprawie o dużej wadze politycznej.

Zawiera zwykle dane o stanie faktycznym sprawy, argumenty oraz uzasadnienie polityczne, ekonomiczne bądź prawne (w zależności od rodzaju sprawy) i jest zakończone wnioskami.

Nie zawiera adresata, formuł grzecznościowych, podpisu i pieczęci.

Data umieszczana jest na początku lub na końcu tekstu.

Na ogół jest wręczane przez ministra ambasadorowi, lub odwrotnie, z ustnym komentarzem i rozwinięciem tematu.

Memorandum może również zostać przesłane przy nocie osobistej lub werbalnej.

11. Aide memoire

Służy jako pisemne potwierdzenie ustnie przekazanego stanowiska czy oceny stanu faktycznego sprawy, dla uniknięcia nieporozumienia lub niewłaściwej interpretacji.

Pod względem formy jest ono zbliżone do memorandum (brak adresata, form grzecznościowych i podpisu).

Datę umieszcza się na dole, w lewym rogu.

Redaguje się w formie bezosobowej, na zwykłym papierze lub na blankiecie urzędowym, umieszczając w nagłówku napis *aide - memoire*.

Wręcza się po zakończeniu rozmowy, a odbiorca ma obowiązek odnotować przez kogo i w jakich okolicznościach zostało wręczone.

12. Pro memoria

Inaczej notatka dla pamięci, zawiera streszczenie ustnego oświadczenia. Wręcza się bezpośrednio po odbyciu rozmowy, albo wkrótce po niej, dla potwierdzenia i utrwalenia tego co było powiedziane.

Nie zawiera adresata, podpisu ani pieczęci.

Datę umieszcza się w kolejnym wierszu po ostatnim zawierającym tekst.

Redagowana jest bezosobowo, tytuł umieszcza się w nagłówku nad tekstem.

Osoba, która otrzymała tego rodzaju notatkę sama odnotowuje na niej okoliczności i datę wręczenia, włączając ją jako dokument do akt sprawy.

13. List osobisty

Półoficjalny lub prywatny jest formą szeroko stosowaną wśród dyplomatów.

Pisany jest na arkuszu mniejszym niż notowy, na papierze z nadrukiem:

Ambasador X, Konsul Generalny Y, Radca Handlowy.

Datę umieszcza się w prawym górnym rogu pierwszej strony,
adres w dolnym lewym rogu.

List jest podpisany tylko nazwiskiem.

Najczęściej dotyczy spraw protokolarnych lub osobistych

- zaproszenia, podziękowania, informacji o wyjeździe.

14. Deklaracja (Oświadczenie)

Jest stosowana rzadko. Zazwyczaj stosuje się ją jako akt jednostronny, stwarzający prawa i obowiązki dla innych państw

(np. ogłoszenie blokady Kuby przez USA)

lub oświadczenie zawierające zespół postanowień umownych, na mocy których sygnatariusze zobowiązują się utrzymywać pewną linię postępowania (np. deklaracja o neutralności czy moratorium na dokonanie prób nuklearnych).

Deklarację może stanowić oświadczenie państwa lub państw, skierowane do wszystkich państw i narodów, wyjaśniające przyjęte sposoby postępowania lub poglądy, stanowiska i postanowienia w określonych sprawach. Forma ta jest stosowana również podczas spotkań szefów państw lub rządów dla wyrażenia stanowiska czy opinii w konkretnej sprawie bądź wobec określonego wydarzenia międzynarodowego.

Nie zawsze wywołuje ona międzynarodowe skutki prawne.

Najczęściej stanowi jedynie wyraz politycznej woli.

Posłania przekazywane drogą radiową określa się mianem depeszy.

Depesze mogą mieć charakter poufny, tajny lub ściśle tajny
ze względu na ich zawartość,
co wymaga wysyłania ich w formie zaszyfrowanej,
lub też jawny - i wówczas ich treść nie wymaga utajnienia.

Depesze zamknięte, czyli szyfrogramy,
nie mają zastosowania w przekazywaniu korespondencji dyplomatycznej.

Do przekazywania korespondencji dyplomatycznej służą depesze otwarte,
zwane clarisami.

Protokół Dyplomatyczny przesyła clarisem do ambasady treść posłania przygotowanego przez właściwy departament terytorialny (polityczny) Ministerstwa Spraw Zagranicznych i zaakceptowanego przez nadawcę, z poleceniem jego przetłumaczenia, przepisania na blankiecie ambasady i przekazania z notą przesyłową do adresata.

Taką drogą i w trybie natychmiastowym przesyła się większość depeesz gratulacyjnych, kondolencyjnych oraz podziękowań za pisma otrzymane od odpowiedników.

Istnieje wreszcie odrębna kategoria depeesz,
które szefowie państw lub rządów kierują do swoich odpowiedników
z pokładu samolotu, przelatując nad terytorium obcego państwa.
Depesze z pokładu samolotu wysyła się po zakończeniu wizyty
lub przelatując w tranzycie do innego państwa.
Mają zazwyczaj charakter bardzo standardowy,
a przesyła je drogą radiową do Protokołu Dyplomatycznego
pilot samolotu rządowego za pośrednictwem wieży kontroli lotów.

Depesze gratulacyjna prezydenta Rzeczypospolitej, premiera i ministra spraw zagranicznych z okazji święta narodowego:

CLARIS NR: 361 SL: CP: M:MSZ PD D:2005/03/15

ATENY - DZIEMIDOWICZ

Proszę przekazać notą adresatom treść poniższych depesz:

„Jego Ekscelencja

Karolos Papulias

Prezydent Republiki Greckiej

Szanowny Panie Prezydencie,

w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej i jej obywateli oraz moim własnym składam Panu i całemu narodowi greckiemu życzenia pomyślności z okazji Święta Narodowego Republiki Greckiej

Pomny Pańskich dotychczasowych zasług dla rozwoju stosunków polsko-greckich jestem przekonany, że związki między naszymi krajami będą się nadal pomyślnie rozwijać. Liczę na owocne współdziałanie Polski i Grecji na forum instytucji jednoczącej się Europy, a także na rzecz stabilizacji światowej i walki z zagrożeniami o charakterze globalnym.

Łączę najlepsze życzenia szczęścia i pomyślności w życiu osobistym.

Aleksander Kwaśniewski

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej"

(-) ORŁOWSKI

„Jego Ekscelencja
Konstandinos Karamanlis
Premier Republiki Greckiej

Szanowny Panie Premierze,
w dniu Święta Narodowego Republiki Greckiej składam Panu i całemu Rządowi Greckiemu życzenia wszelkiej pomyślności.

Pragnę wyrazić przekonanie, że współpraca z kierowanym przez Pana Rządem sprawi, że związki między naszymi krajami będą się nadal rozwijać równie pomyślnie jak dotąd. Liczę na owocne współdziałanie Polski i Grecji na forum instytucji jednoczącej się Europy, a także na rzecz stabilizacji światowej i walki z zagrożeniami o charakterze globalnym.

Łączę najlepsze życzenia szczęścia i pomyślności w życiu osobistym.

Marek Belka
Prezes Rady Ministrów
Rzeczypospolitej Polskiej"

(-) ORŁOWSKI

„Jego Ekscelencja

Petros Moliviatis

Minister Spraw Zagranicznych Republiki Greckiej

Szanowny Panie Ministrze,

w dniu Święta Narodowego Republiki Greckiej składam Panu życzenia wszelkiej pomyślności.

Wierzę, że przyjazne i serdeczne stosunki polsko-greckie będą się nadal dynamicznie rozwijać zarówno w wymiarze dwustronnym, jak i na arenie międzynarodowej. Liczę na owocne współdziałanie Polski i Grecji na forum instytucji jednoczącej się Europy, a także na rzecz stabilizacji światowej i walki z zagrożeniami o charakterze globalnym.

Łączę najlepsze życzenia szczęścia i pomyślności w życiu osobistym.

Adam Daniel Rotfeld

Minister Spraw Zagranicznych.

(-) ORŁOWSKI

Depesza kondolencyjna prezesa Rady Ministrów

CLARIS NR: 284 SL: CP: NATYCHMIAST M:MSZ PD D:2005/03/02 BERLIN - BYRT

Proszę przekazać notą adresatowi treść poniższej depeszy:

"Jego Ekszelencja
Gerhard Schröder
Kanclerz Federalny
Republiki Federalnej Niemiec
Berlin

Ekszelencjo,

Z głębokim żalem przyjąłem wiadomość o śmierci Hansa-Jürgena Wischnewskiego, wybitnego polityka, wielkiego socjaldemokraty, wieloletniego działacza Socjaldemokratycznej Partii Niemiec.

W jego osobie Polska straciła przyjaciela, polityka zawsze nam przychylnego. Hans-Jürgen Wischnewski współtworzył i realizował politykę wschodnią Willy'ego Brandta, niezmiennie opowiadał się za normalizacją stosunków między naszymi krajami. Był orędownikiem ostatecznego uznania zachodniej granicy Polski.

Hans-Jürgen Wischnewski traktował swoją działalność jako misję niesienia innym wolności i demokracji, a także sprawiedliwości i solidarności w społeczeństwie.

Szczególnie aktywny Hans-Jürgen Wischnewski był na polu polityki zagranicznej, dążył do pokojowego rozwiązywania konfliktów. Zapamiętaliśmy Go zwłaszcza dzięki Jego zaangażowaniu na Bliskim Wschodzie.

Hans-Jürgen Wischnewski zapisał się w naszej pamięci jako człowiek szlachetny, odważny, wierny swoim wartościom, przykład dla wielu młodych ludzi.

Z wyrazami szczerego współczucia i szacunku

Marek Belka
Prezes Rady Ministrów
Rzeczypospolitej Polskiej"

(-) ORŁOWSKI

Wbrew spotykanej mylnej opinii pojęcie korespondencji dyplomatycznej nie obejmuje natomiast korespondencji urzędowej placówek z ich własnym Ministerstwem Spraw Zagranicznych, określanym w polskiej tradycji jako Centrala.

Taką korespondencję Konwencja wiedeńska o stosunkach dyplomatycznych definiuje jako wszelką korespondencję odnoszącą się do misji i jej funkcji (art. 27).

Można ją swobodnie przesyłać w formie jawnej lub zaszyfrowanej, drogą radiową i przez kurierów dyplomatycznych pod nazwą poczty dyplomatycznej.

Oznaczona we właściwy sposób poczta dyplomatyczna jest nietykalna i nie może być zatrzymywana lub otwierana przez przedstawicieli państwa przyjmującego i państw trzecich.

Titulatura

W. Pan/Pani

WPan/WPani

Szanowny Pan/Szanowna Pani

Tytułowanie najwyższych przedstawicieli państwa w korespondencji

i w rozmowie

Cesarz

Adresowanie: Jego Wysokość

początkowa formuła grzecznościowa:

Wasza Wysokość, Najjaśniejszy Panie,

w rozmowie: Wasza Wysokość, Najjaśniejszy Panie

Król

adresowanie: Jego Wysokość

początkowa formuła grzecznościowa:

Wasza Wysokość, Najjaśniejszy Panie,

w rozmowie: Wasza Wysokość, Najjaśniejszy Panie

Królowa

adresowanie: Jej Wysokość

początkowa formuła grzecznościowa:

Wasza Wysokość, Najjaśniejsza Pani,

rozmowie: Wasza Wysokość, Najjaśniejsza Pani

Książę/księżna mający prawo do tytułu „Królewska (Cesarska) Wysokość”
(członkowie rodziny królewskiej)

adresowanie: Jego/Jej Królewska (Cesarska) Wysokość

początkowa formuła grzecznościowa:

Wasza Królewska Wysokość,

w rozmowie: Wasza Królewska Wysokość

Książę/księżna mający prawo do tytułu „Oświecona Wysokość” (książęta krwi)

adresowanie: Jego/Jej Oświecona Wysokość

początkowa formuła grzecznościowa: Wasza Oświecona Wysokość,

w rozmowie: Wasza Oświecona Wysokość, Książę/Księżno

Książę/księżna niemający prawa do tytułu „Wysokość” (ród niepanujący)

adresowanie: Książę/Księżna

początkowa formuła grzecznościowa: Książę (Panie), Księżno (Pani)

w rozmowie: Książę/Księżno

Prezydent Republiki

adresowanie: Jego Ekscelencja (nazwisko) Prezydent Republiki...

początkowa formuła grzecznościowa: Ekscelencjo,

w rozmowie: Ekscelencjo, potem Panie Prezydencie/Pani Prezydent

Taka tytulatura nie dotyczy prezydenta własnego państwa, do którego pisze się:

W. Pan/WPan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

i zwraca:

Panie Prezydencie Rzeczypospolitej (Panie Prezydencie).

Podobne zasady dotyczą premiera, ministrów

i ambasadorów własnego kraju.

Prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki

adresowanie: Jego Ekscelencja (nazwisko) Prezydent Stanów Zjednoczonych

początkowa formuła grzecznościowa:

Ekscelencjo, Panie Prezydencie

w rozmowie: Panie Prezydencie/Pani Prezydent, rzadziej Ekscelencjo

W przypadku monarchów i głów państw (prezydentów) piszą do nich bezpośrednio tylko najwyższe osobistości państwowe; pozostałe osoby zwracają się doń pisemnie za pośrednictwem jego szefa gabinetu lub kancelarii.

Premier, szef rządu

adresowanie: Jego Ekscelencja (nazwisko) Premier...

początkowa formuła grzecznościowa: Ekscelencjo,

w rozmowie: Ekscelencjo lub Panie Premierze/Pani Premier

Szefowie rządów mogą nosić różne tytuły, zależnie od porządku konstytucyjnego i od własnej tradycji państwowej. W ustroju gabinetowo-parlamentarnym często spotyka się określenie szefa rządu jako prezesa Rady Ministrów lub przewodniczącego rządu, w ustroju prezydenckim lub w monarchii określa się go mianem pierwszego ministra lub premiera, niemieckojęzycznym systemie federalnym nosi on tytuł kanclerza federalnego.

Ambasadorowie państw obcych,
wysocy komisarze w państwach Brytyjskiej Wspólnoty Narodów
adresowanie: Jego Ekscelencja
początkowa formuła grzecznościowa: Ekscelencjo,
w rozmowie: Ekscelencjo, potem Panie Ambasadorze/Pani Ambasador

Ambasadorowie Rzeczypospolitej Polskiej
adresowanie: Panie Ambasadorze/Pani Ambasador
początkowa formuła grzecznościowa:
Panie Ambasadorze/Pani Ambasador
w rozmowie: Panie Ambasadorze/Pani Ambasador

Tytułowanie najwyższych przedstawicieli duchowieństwa w korespondencji
i w rozmowie

Papież

adresowanie:

Jego Świątobliwość Papież Benedykt XVI

początkowa formuła grzecznościowa: Ojcze Święty,

rozmowie: Wasza Świątobliwość lub Ojcze Święty

Kardynał

adresowanie: Jego Eminencja

początkowa formuła grzecznościowa:

Eminencjo lub Przewielebny Księżę Kardynale,

w rozmowie: Eminencjo lub Księżę Kardynale

Tytuł „Eminencja”, czyli ‘Dostojność’ przysługuje kardynałom i Wielkiemu Mistrzowi Zakonu Maltańskiego.

Tradycja wymaga, aby tytuł kardynalski znajdował się zawsze pomiędzy imieniem i nazwiskiem – zatem:

Józef kardynał Glemp

Arcybiskup, biskup (katolicki)

adresowanie: Jego Ekscelencja

początkowa formuła grzecznościowa:

Ekscelencjo lub Przewielebny Księżę Arcybiskupie (Biskupie)

w rozmowie: Ekscelencjo lub Księżę Arcybiskupie (Biskupie)

Tytuł „Ekscelencja”, czyli ‘Znakomitość’

Nuncjusz apostolski

adresowanie: Jego Ekscelencja Arcybiskup (Biskup)... Nuncjusz Apostolski

początkowa formuła grzecznościowa:

Ekscelencjo lub Przewielebny Księżę Nuncjuszu,

w rozmowie: Ekscelencjo lub Księżę Nuncjuszu

Patriarcha ekumeniczny Konstantynopola

adresowanie:

Jego Świątobliwość Patriarcha Bartłomiej I/Bartolomeusz I,

początkowa formuła grzecznościowa:

Wasza Świątobliwość,

w rozmowie: Wasza Świątobliwość

Patriarcha (prawosławny)

adresowanie: Jego Świątobliwość Patriarcha...

początkowa formuła grzecznościowa:

Wasza Świątobliwość,

w rozmowie: Wasza Świątobliwość

Metropolita (prawosławny)

adresowanie: Jego Eminencja

początkowa formuła grzecznościowa: Eminencjo,

w rozmowie: Eminencjo lub Księżę Metropolito

Arcybiskup (nie metropolita) i biskup prawosławny adresowanie:

Jego Ekscelencja

początkowa formuła grzecznościowa: Ekscelencja,

w rozmowie: Ekscelencja lub Księżę Arcybiskupie/Biskupie

Arcybiskup anglikański (w tym prymas anglikański)

adresowanie: Przewielebny Arcybiskup

początkowa formuła grzecznościowa: Przewielebny Arcybiskupie,

w rozmowie: Przewielebny Arcybiskupie (Prymasie)

Biskupi wszystkich wyznań protestanckich

adresowanie: Przewielebny Biskup

początkowa formuła grzecznościowa: Przewielebny Biskupie,

w rozmowie: Przewielebny Biskupie

We wszystkich tych przypadkach język polski stosuje mało rozbudowane grzecznościowe formuły końcowe:

„Proszę Waszą Wysokość (Waszą Świątobliwość) o przyjęcie wyrazów najwyższego (najgłębszego) szacunku”,

„Proszę przyjąć, Ekscelencjo (Szanowny Panie/Szanowna Pani), wyrazy najwyższego (głębokiego) poważania”

lub „Łączę wyrazy najwyższego (głębokiego) szacunku”, których stopniowanie odpowiada randze adresata.

Nazwy państw

http://pl.wikipedia.org/wiki/Państwa_świata

Główny Urząd Geodezji i Kartografii opublikował
„Nazwy państw świata, ich stolic i mieszkańców”
opracowane przez Komisję Standaryzacji Nazw Geograficznych poza
Granicami Polski.

http://www.gugik.gov.pl/komisja/wykaz_panstw_3.php

